

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 31PP/34/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8124010751
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Harangozo
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:8124010751.1

Uznesenie

Okresný súd Prešov v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Radoslava Harangoza a členov senátu A. B. a JUDr. Ladislava Marasa na verejnom zasadnutí konanom dňa 24. júna 2024 v Prešove, o návrhu odsúdeného C. D. na podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona v spojení s § 415 ods. 1 Trestného poriadku súd návrh odsúdeného C. D., nar. XX.XX.XXXX v E., trv. bytom E., t. č. ÚVV a ÚVTOS Prešov - Sabinov na podmienčné prepustenie z výkonu súhrnného trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 5T/135/2016 zo dňa 20.02.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3To/33/2020 zo dňa 19.10.2021 vo výmere 7 (sedem) rokov z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 25.11.2016 podal prokurátor Okresnej prokuratúry na tunajší súd obžalobu na obv. C. D., pre spáchanie skutkov právne kvalifikovaných ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. f) Trestného zákona a zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. f) Trestného zákona.

Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 20.02.2020, sp. zn. 5T/135/2016 bol obv. C. D. uznaný vinným zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu bol o. i. uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 6 rokov a 4 mesiace, so zaradením pre jeho výkon do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 19.10.2021, sp. zn. 3To/33/2020 súd zrušil rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 20.02.2020, sp. zn. 5T/135/2016 vo výroku o treste a uložil obv. C. D. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov, so zaradením pre jeho výkon do ústavu so stredným stupňom stráženia, za súčasného zrušenia výroku o treste uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Prešov zo dňa 09.02.2021, sp. zn. 3T/9/2021, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo jej zrušením, stratili podklad.

Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 08.02.2022, sp. zn. 5T/135/2016 bola odsúdenému C. D. o. i. započítaná do výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 20.02.2020, sp. zn. 5T/135/2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 19.10.2021, sp. zn. 3To/33/2020 vo výmere 7 rokov, väzba od 28.08.2016 do 12.07.2019 vykonávaná v trestnej veci Okresného súdu Prešov, sp. zn. 5T/135/2019, väzba od 03.12.2020 do 11.02.2021 vykonávaná v trestnej veci Okresného súdu Prešov, sp. zn. 3T/9/2021 a výkon trestu odňatia slobody od 12.02.2021 do 03.06.2021 vykonávaný v trestnej veci Okresného súdu Prešov, sp. zn. 3T/9/2021.

Odsúdený nastúpil do výkonu trestu v trestnej veci Okresného súdu Prešov, sp. zn. 5T/135/2019 dňa 18.11.2021.

Uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 23.02.2023, sp. zn. 10Nt/5/2023 súd zmenil spôsob výkonu trestu odňatia u ods. C. D., ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 20.02.2020, sp. zn. 5T/135/2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 19.10.2021, sp. zn. 3To/33/2020 tak, že zvyšok trestu vykoná v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Dňa 07.03.2023 bol ods. C. D. dodaný do ÚVV a ÚVTOS Prešov – Sabinov za účelom ďalšieho výkonu trestu.

Dňa 20.05.2024 bol tunajšiemu súdu doručený návrh odsúdeného o jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený odôvodnil svoj návrh tým, že po prípadnom podmienenom prepustení sa bude správať slušne, nebude pokračovať v trestnej činnosti, bude viesť riadny život, pričom sa chce čo najskôr zamestnať, postarať sa o svojho chorého otca a založiť si rodinu.

Súd na verejnom zasadnutí vykonal dokazovanie výsluchom odsúdeného a prečítaním listinných dôkazov, konkrétne návrhu odsúdeného o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, odpisu registra trestov, hodnotenia odsúdeného riaditeľom ÚVV a ÚVTOS Prešov a skráteného výpisu klienta a obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Prešov sp. zn. 5T/135/2016.

Odsúdený sa verejnom zasadnutí uviedol, že na podanej žiadosti trvá. Doma má chorého otca, o ktorého sa nemá kto postarať, pretože súrodenci odsúdeného sú v Anglicku. V prípade podmieneného prepustenia by sa odsúdený riadne zamestnal, žil by slušný život, pričom by prijal aj akékoľvek obmedzenia a povinnosti, ktoré by mu boli uložené súdom. Odsúdený zároveň uviedol, že si uvedomil chyby ktoré spravil, a vie, že ich už nevráti späť, avšak prosí súd o druhú šancu.

V odpise registra trestov má odsúdený celkovo 12 záznamov, pričom v jednom prípade sa na neho hľadí akoby nebol odsúdený. Pričom po odsúdení v predmetnej veci, v ktorej vykonáva trest odňatia slobody, mu pribudol jeden záznam.

Z hodnotenia ÚVV a ÚVTOS Prešov vyplýva, že odsúdený bol doposiaľ jedenásťkrát súdne trestaný, z toho sedemkrát nepodmieneným trestom odňatia slobody. Odsúdený bol dodaný do výkonu väzby dňa 26.07.2021 do ÚVV a ÚVTOS Prešov. Zo záznamov pedagogickej dokumentácie vyplýva, že od 30.07.2021 do 10.08.2021 bol odsúdený hospitalizovaný z dôvodu zlého zdravotného stavu (akútny abstinenčný syndróm) v Nemocnici pre obvinených a odsúdených a ÚVTOS Trenčín. Správanie a vystupovanie odsúdeného počas výkonu väzby nebolo vždy na požadovanej úrovni. Dňa 11.08.2021 sa odsúdený v ambulancii pre obvinených a odsúdených počas ošetrenia správal arogantne a vyhrážal sa sebapoškodením. Dňa 18.11.2021 odsúdený verbálne napadol príslušníka zboru pri vykonávaní technickej prehliadky cely. Uvedené nedostatky boli zo strany personálu riešené zápornými poznatkami, bez uloženia disciplinárneho trestu. Dňom 18.11.2021 bola väzba ukončená a menovaný bol dňa 21.12.2021 premiestnený na výkon trestu odňatia slobody do ÚVV a ÚVTOS Košice. V rámci vnútornej diferenciacie ústavu bol umiestnený do oddielu s „C“ diferenciacnou skupinou. Adaptácia odsúdeného na podmienky výkonu trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia prebehla bez výraznejších problémov. Pokyny a príkazy príslušníkov sa snažil aj na základe opakovaných pobytov vo výkone trestu odňatia slobody plniť. V osobných veciach si udržiaval primeraný poriadok, osobnej i kolektívnej hygieny venoval dostatočnú pozornosť. Problémy interpersonálneho charakteru neboli zaznamenané. Voľný čas trávil hraním spoločenských hier, sledovaním televízneho vysielania a konverzáciou s inými odsúdenými. Nebol členom žiadneho záujmového krúžku. Do pracovného procesu zaradený nebol. Zapájal sa do aktivít pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdených zameraných na dodržanie poriadku a čistoty v priestoroch ústavu. Kontakt udržiaval s otcom, súrodencami a kresťanskými organizáciami prostredníctvom nepravidelnej osobnej korešpondencie. Dňa 25.01.2023 mu bola na základe plnenia programu zaobchádzania umiestňujúcou komisiou ústavu zmenená diferenciacná skupina z „C“ na „B“. Dňa 23.02.2023 bol odsúdený Okresným súdom Košice I preradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Na základe tohto rozhodnutia bol menovaný dňa 07.03.2023 premiestnený do oddelenia výkonu trestu s miestom výkonu služby v Sabinove ÚVV a ÚVTOS Prešov. Po absolvovaní pobytu v nástupnom oddiele mu bola stanovená „B“ diferenciacná skupina. V pedagogickej dokumentácii odsúdeného evidujeme negatívny poznatok zo dňa 23.03.2023, kedy odsúdený odmietol plniť pokyny príslušníka zboru a taktiež porušil povinnosť zachovávať zásady slušného správania a vystupovania voči osobám, s ktorými prichádza do styku. Uvedený nedostatok bol riešený pohovorom s príslušným pedagógom. V súčasnosti je správanie a vystupovanie odsúdeného na

požadovanej úrovni, negatívne sa neprejavuje. Osobnosť odsúdeného je extrovertne orientovaná, nemá problémy s nadväzovaním nových vzťahov a kontaktov, dokáže sa zorientovať v nových podmienkach. Je rád v centre sociálneho záujmu a diania. Voľný čas trávi čítaním kníh, lúštením krížoviek, hrou kartových hier, rozhovormi s odsúdenými a pasívnym oddychom v izbe. Do pracovného procesu zaradený nie je; zaradzovaný je do výkonu činností zameraných na všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného. Prístup k uvedeným činnostiam je hodnotený kladne, o čom svedčia dva kladné poznatky z augusta 2023 a apríla 2024, a taktiež dve udelené disciplinárne odmeny. Sociálny kontakt udržiava s bratom prostredníctvom osobnej korešpondencie a telefonických hovorov, s priateľmi je v písomnom kontakte. Celkovo počas výkonu trestu odňatia slobody bol odsúdený dvakrát disciplinárne odmenený, disciplinárne potrestaný nebol. Odsúdený sa spočiatku k trestnej činnosti nepriznával, v súčasnosti je postoj odsúdeného k spáchanej trestnej činnosti čiastočne kritický, skutok racionalizuje. Resocializačná prognóza je u odsúdeného nepriaznivá, riziko recidívy je vysoké.

Chronológia udelených disciplinárnych odmien:

1. dňa 29.09.2023 – pochvala za vzorný výkon činností súvisiacich so všeobecným rozvojom osobnosti odsúdeného,
2. dňa 16.05.2024 – pochvala za vzorný výkon činností súvisiacich so všeobecným rozvojom osobnosti odsúdeného.

Riaditeľ ÚVV a ÚVTOS Prešov, s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, predovšetkým na vysoké riziko recidívy trestnej činnosti a predchádzajúce odsúdenia, podmienčne prepustenie odsúdeného neodporúčam a v zmysle § 415 ods. 3 Trestného poriadku sa nepripája k žiadosti odsúdeného o podmienčne prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Na verejnom zasadnutí zástupca ÚVTOS uviedol, že na hodnotení odsúdeného sa nič nezmenilo.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Prešov, v rámci svojho záverečného návrhu uviedol, že žiadosť odsúdeného navrhuje zamietnuť.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, o podmienčnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienčne prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmienčne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

Z uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmienčne prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody po splnení tak formálnej podmienky, teda po uplynutí zákonom stanovenej doby výkonu trestu (ktorá je v danom prípade po výkone dvoch tretín uloženého trestu), ako aj po splnení materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, ktorými preukázal polepšenie a skutočnosť, že sa od odsúdeného môže očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Na základe zisteného skutkového stavu je zrejmé, že u odsúdeného bola splnená formálna podmienka na podmienčne prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody dňa 04.03.2023, a teda odsúdený vykonal potrebnú časť z výmery uloženého trestu, avšak s poukazom na vykonané dôkazy, najmä na skutočnosti zistené z hodnotenia odsúdeného ako aj odpis registra trestov, súd dospel k záveru, že doposiaľ vykonaný trest odňatia slobody nesplnil svoj prevýchovný účel.

Podmienčne prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody umožňuje zmiernenie, resp. skrátenie výkonu trestu odňatia slobody v ústave na výkon trestu vtedy, ak výkonom trestu odňatia slobody vo väzenskom

zariadení bol nápravnovýchovný cieľ dosiahnutý skôr, ako odsúdený vykonal trest v uloženej výmere. Teda účel trestu bol dosiahnutý už odpykaním si určitej časti uloženého trestu a z tohto dôvodu výkon zvyšku uloženého trestu odňatia slobody nie je ďalej potrebný. Súd po vykonanom dokazovaní konštatoval, že odsúdený sa počas výkonu trestu odňatia slobody dopustil viacerých konaní, ktoré síce nemali tak závažný charakter, aby boli riešené disciplinárnym trestom no boli zaznamenané ako negatívne poznatky.

Súd zdôrazňuje, že na to aby mohlo byť konštatované, že odsúdený sa vo výkone trestu skutočne napravil, je potrebné aby jeho správanie sa vo výkone trestu odňatia slobody bolo viac ako príkladné. Prejavené správanie sa odsúdeného vo VTOS považuje súd za nevyvážené voči výchovnonápravnému účelu trestu, keďže u odsúdeného došlo k situáciám, kedy jeho správanie nebolo vzorné a zároveň boli zaznamenané viaceré negatívne poznatky. Súd, samozrejme, vníma skutočnosť, že odsúdený doposiaľ nebol disciplinárne potrestaný, práve naopak, boli mu udelené dve disciplinárne odmeny, dňa 29.09.2023 – pochvala za vzorný výkon činností súvisiacich so všeobecným rozvojom osobnosti odsúdeného a dňa 16.05.2024 – pochvala za vzorný výkon činností súvisiacich so všeobecným rozvojom osobnosti odsúdeného, avšak súd hodnotí celkový výkon trestu odsúdeného, a teda odo dňa jeho nástupu a nie len posledné obdobie výkonu trestu, pričom nemožno hodnotiť, že dve disciplinárne odmeny za takmer trojročný výkon trestu odňatia slobody, možno považovať za dostatočné a odôvodňujúce na podmiennečné prepustenie v korelácii s množstvom záznamov v odpise registra trestov ako aj nepriaznivou resocializačnou prognózou a vysokým rizikom recidívy. Takéto správanie sa odsúdeného súd hodnotí tak, že doterajší výkon trestu neplní u odsúdeného dostatočný výchovný efekt a nebadáť skutočný prejav polepšenia tak, ako ho predpokladá ustanovenie § 66 ods. 1 Trestného zákona.

Súd zároveň poukazuje na odpis registra trestov odsúdeného kde má celkovo 12 záznamov, z toho bol sedemkrát vo výkone trestu odňatia slobody. Z trestnej minulosti odsúdeného vyplýva, že všetky doposiaľ vykonané tresty odňatia slobody na neho nepôsobili dostatočne výchovne v tom smere, že aj po ich výkone sa opakovane dopúšťal ďalšej trestnej činnosti. Nemožno opomenúť ani charakter spáchanej trestnej činnosti, kedy malo ísť o 2 skutky v 2 dňoch po sebe, keď najprv došlo k vydieraniu, voči slabšej osobe, ku ktorej sa na druhý deň vrátil a olúpil túto osobu. Pri takejto trestnej minulosti a závažnosti trestnej činnosti je potrebný výrazne pozitívny priebeh výkonu trestu, vyšší počet odmien, ako aj hlbšia sebareflexia a priaznivejšia prognóza.

Vzhľadom na uvedené je potom na mieste konštatovať, že správanie sa odsúdeného počas doterajšieho výkonu trestu je skôr prispôsobením sa podmienkam výkonu trestu ako prejavom výraznejšieho polepšenia sa odsúdeného. O tom svedčí napokon aj záver plynúci zo spomínaného hodnotenia ústavu, že resocializačná prognóza u odsúdeného sa javí ako nepriaznivá a riziko recidívy je vysoké, na čo súd osobitne poukazuje, pričom samotný riaditeľ v hodnotení podmiennečné prepustenie neodporučil.

Je teda namieste konštatovať, že predchádzajúce nepodmiennečné tresty odňatia slobody vzhľadom na jeho osobu nemali požadovaný prevýchovný účinok, a je preto podľa názoru súdu potrebné pôsobiť na neho výkonom celého trestu odňatia slobody.

Vzhľadom na vyššie uvedené preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu má právo podať sťažnosť odsúdený i prokurátor v lehote 3 (troch) pracovných dní odo dňa jeho oznámenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove. Sťažnosť má odkladný účinok.